

A magyar izr. országos tanító-egylet

ÉRTESÍTŐJE.

Megjelen havonként egyszer.

Szerkesztői bizottság:

Fischer Simon, Führer Ignác, Léderer Ábrahám, Stern Mór és Tencer Pál.

Felelős szerkesztő: **SELIGMAN ÉLEÁZÁR.**

Az előfizetési pénzek és tagsági díjak
Schwarz Mór
 egyleti pénztárnokhoz
 (a k á c z f a - u t c z a 39/c., szám) küldendők.
 Szerkesztői iroda: Sip-uteza 11. sz.

Kiadja
A magy. izr. orsz. tanító-egylet.
 Előfizetési ár:
 Nem tagok számára egész évre 1 frt.
 Az egylet tagjainak díjmentesen jár.

Egy orthodox hitközségben működő tanító 8 évi hivataloskodás után, mint szokásos, elcsapatott. A tanító a tanfelügyelőség utján a magas ministeriumhoz folyamodván, a következő ministeri határozat érkezett le, melyet elég érdekesnek találunk t. olvasóinkkal azért is közölni, mert világosan feltünteti, hogy a magas kormány oly tanítókat, kik szerződés vagy más okmány nélkül több éven át egy községben működnek, véglegesen alkalmazottaknak tekinti. Az illető döntvény így hangzik:

11,672.

sz.

877.

Másolat. A vallás- és közoktatási ministertől.

Az orthod. izr. tanítóknak alkalmaztatását és állomásaikról leendő elmozdítását illetőleg az orthod. izr. szervező alapszabályzat 23. §-sa intézkedik, a mennyiben rendeli, hogy ily tanítók és a hitközségük közt felmerülő viszályokra nézve a 11—19. §§-ban körülírt választott bíróság határoz végérvényesen.

Az orthod. izr. tanítónak a hitközséghez való szolgálati viszonya rendszerint kétoldalu szerződésen alapulván, egyik vagy másik szerződő félnek netaláni sérelme minden egyes esetben csakis a fennálló írásbeli vagy szóbeli szerződés konkrét feltételeinek teljes ismeretéből bírálható meg alaposan.

Oly orth. izr. tanítókra nézve, kik, amint uraságod folyó évi május hó. 5-én 475. sz. a. hozzám tett jelentésében fölemli, 8—9 évi szolgálat után sem láttatnak el hitközségük által állomásukat biztosító okmánnyal, a jogi vélelem mellette szól, hogy az ily tanítók hallgatag módon állandóan alkalmazott tanítókul tekinthetők, miből önkényt folyik, hogy állomásukról lett elmozdításuk miatt fennforgó panaszaik megítélésében az állandóan vagy végleg alkalmazott tanítókra nézve fennálló sza-

Mai számunkhoz van mellékelve Traub B. és társa szegedi könyvkereskedők könyvjegyzéke.

bályok mérvadók, s ily tanítók hason ügyei eldöntésére a fennhivatott választott bíróság illetékes. Ezekről uraságotat előforduló esetekben leendő mihez tartása végett értesíteni kívántam. Budapest, 1877. június hó 5-én. Trefort s. k.

A másolat hitelül:

Róth József, tanfelügyelő.

Könyvismertetés.

Alkotmánytan rövid vázlatban népiskolák számára, több jeles kútfő és a legújabb törvények nyomán írta **Schön Bernát**. Ára 25 kr. Klenka Ferencz bizománya Győrött. Vannak ugyan már ilyenmü könyvek, melyek népiskoláinkban használatnak; de ezek, dacára annak, hogy szépen és szakavatottan vannak írva, terjedelmük és összeállításukat tekintve, csak magasabb, nem pedig a népiskolában használhatók sikerrel. Erről több évi tapasztalat győzött meg bennünket. A népiskola számára írt könyv, akkor felel meg teljesen céljának, ha abban csakis a szükséges anyag előadva és természetes sorrendben pädagogiai alapossággal feldolgozva, minden fölösleges pedig mellőzve van. Szerző, legkitünőbb tanítóink egyike, ezen elveknek tökéletesen megfelelt. Szép, tiszta és folyékony nyelvezettel írt könyvecskéje 28 fejezetben, röviden, de szabatosan adja elő a népiskolai növendéknek az alkotmánytauból tudni szükégest. Két fejezetet — az uzsora és kuruzsulás czimüeket azonban nem tartjuk oda illőnek. Tisztelt kartársainknak ezen könyvecskét legmelegebben ajánljuk. F. S.

„Magyarország története párhuzamosan az alkotmánynyal“ czimü népiskolai tankönyvem a győri, pécsi, czeplédi izr. — és több, mint **negyven** községi iskolában működő tanító által oly kitünő elismerésben részesült, hogy fényes-bben tanuskodik hasznavehető volta mellett, mint bármely a pajtáskodás dictálta kritika. Klingenberg ur, a pécsi izr. főtanoda jeles tanítója azt írja: „Becses könyvét a minap vettem. Beható áttekintés után céljának nem csak megfelelő, hanem **kitünőnek** találtam. A megrendelést már eszközöltem.“ Szögyi ur, Győrött így nyilatkozik többi között: „Kegyed a szükégest a hasznossal és mulattatóval kapcsolatba hozni, a czélszerűt röviden és mégis teljesen kitüntetni, kiválólag pedig nem szárazon mérlegelve, hanem az eseményeket szabatosan magyarul, zamatos nyelvezettel előadni törekedett. Tekintve az okszerűséget, könnyen érthető és vonzó előadási modorát, de különösen a czélszerűen elrendezett alkotmánytani függelékét, — ilyet előteremteni eddig kinek sem sikerült; szóval tankönyv az, a milyen után 11 év óta vágytam. Köszönet tehát önnek sikeres fáradozásáért, melylyel sokat könnyített ép ugy a tanítón, mint a tanuló ifjuságon. Egyelőre 63 példányt kérek beküldeni.“ Rosenthal ur Czeplédről írja: „Alkalmam volt megismerkedni az ön által szerkesztett „Magyarország történetével“. Minthogy az eddig használt nembeli tankönyveknél jobbnak találom, kísérletet teszek vele.“ Még számos ily értelmü nyilatkozatot közölhetnék, de nem teszem, mert más felekezeti tanítóktól eredvén, kik az „Értesítőt“ nem olvassák, hitelessége kétségbe vonathatnék. Másrészt remélem, hogy ennyi is elég arra, hogy t. kartársaim e könyvecskét pártolásra és alkalmazásra méltónak találják. Ára 30 kr. (harmincz krajczár) 15% árleengedéssel. Megrendelhető B.-Csabán, szerzőnél.

Tisztelettel Braun J., népiskolai igazg. és polg. isk. tanár.

A zsidó nép és irodalom története, a babyloni fogságtól kezdve mai napig. Tanítóképezdek és középtanodák számára, írta Dr. Goldberg Raphael rabbi. Aigner Lajosnál, Budapesten 1877.

Jelen könyvecske valóban hiányt pótol. A vallásoktatás a középiskolákban, ha sikere legyen, minthogy erre csak 1—2 óra van hetenkint szánva, hozzájárul még az is, hogy legtöbb esetben, több osztály tanítványai együtt vesznek részt az oktatásban, csak vallás történelemre szorítkozhatik. Ezzel összekapcsolatban nagyon könnyű a zsidó vallás szortartását, szokását, törvényeit stb. a növendékekkel megismertetni, a mi külön tárgyalva, száraz figyelmet nem keltő tantárgy maradna. Hogy hetenkinti 1—2 óra nem elég arra, hogy a növendékek a héber nyelvet és az ezen nyelven írt könyveket megtanulják, nem fogja senki sem kétségbe vonhatni. De jogosan követelhetjük és követelnünk is kell, hogy ifjaink, kik a középtanoda 8 osztályát elvégezték, a műveltek sorába számíttatni kívánandják, legalább tudják nemzetök történetét és nemzetök nagy férfait ismerjék, kik daczára a sok ellenségeskedésnek mai napig is vallásukat fenntartották. — Hosszu tárgyalásba bocsátkozhatnék a vallásoktatást illetőleg; de félvén, hogy kitűzött irányomból nagyon eltérek az előttem levő könyvről szólok. Mondtam, hogy e könyv hiányt pótol, mert immár tanodáinkban magyar nyelven adatik elő a vallás tan. Mostanig, minthogy a Kleinmannféle könyv rég elfogyott, a hittanárok úgy segítettek magukon, hogy a p. d. ellenes eljárást követték t. i. leírták a megtanulandókat, és az amugy is szűk időt leírással töltötték. (Ezen eljárásnak hátrányait leírni feleslegesnek tartom). Most minthogy kézikönyvből tanulhat az egész idő tanítás és magyarázásra fordítható. A tanuló kezében jó rövidbe foglalt könyv lévén, hogy előszavakbani előadást szem előtt tartva ismételtet. Épen ezen rövidséget tartjuk előnyösnek, mert ezáltal a hittanár okvetlen kényszerítve leendő, előszóval előadni, mi az oktatást élénkíti természetesen feltennünk, hogy a hittanár a megmagyarázandókat maga érti és tudja Dr. Goldberg ur legfőbb sulypontot a zsidók politikai állására fektetett, a nélkül, hogy azok irodalmi tevékenységökről feledkezett volna el. A Kleinmannféle könyvből, előnyére abban is különbözik, mert abban e két irány össze vissza fordul elő. — Habár ezen könyv nem ment néhány germanizmustól, mégis legmelegebben ajánlhatjuk hittanárainknak és reménylhetjük, hogy középiskoláinkban mint tankönyv felvétetik. — Igen jól van a „Talmud“ jellemzése, „Karaitak.“ „Sabbathaeusok“ czimü czikkek tárgyalva.

Közgyűlés.

Tisztelt kartársaink tudomására hozzuk, miszerint a közgyűléshez utazók számára a következő közlekedési igazgatóságok utazási árkedvezményt már engedélyeztek: 1. cs. kir. szab. osztr. áll. m. vasut; 2. alföld-fiumei vasut; 3. kassa-oderbergi vasut; 4. Első erdélyi vasut; 5. Magy. kir. áll. m. vasutak; 6. Tiszavidéki vasut; 7. cs. kir. szab. Déli vasut; 8. Első magyar gácsországi vasut; 9. Duna-Drávai vasut; 10. Kir. magy. nyugoti vasut. A többi igazgatóságokból a legközelebbi napokban szinte bizton várjuk az árkedvezményeket.

A közgyűlésen való részvételre a vidékről eddig jelentkeztek: Laufer Lajos Paks, Lichter Vilmos Paks, Breuer Márk T.-Szt-Márton, Löffler Jónás Csurgó. Goldner Ármán Paks, Schiff Adolf Szarvas, Glück Zsigm. Szarvas, Tandler Salamon Diószeg, Lövinger Mór Z.-Szt-Gróth, Krausz Jakab Veszprém, Diener Sándor Veszprém, Freund Sámuel Veszprém, Schön Lipót

*

Veszprém, Ellinger M. Pozsony, Löwy A. Pozsony, Hahn Adolf Pozsony, Pollák Albert Pozsony, Handelsmann Leó Szabadka, Handelsmann József Szabadka, Baum Fülöp Veszprém, Schmolka Salam. Cservenka, Schmolka Etelka Cservenka, Goldberg Maier Heves, Goldberg Fanny Heves, Maislis Mór Orosháza, Wachsmann Péter Orosháza, Donáth Ármin Siófok, Ráth Mór Siófok, Kraus Ignác Siófok, Braun Jónás B.-Csaba, Steier Izidor Magasi, Weisz Izidor Börzsöny, Katz Henrik L.-Szt-Miklós, Brody Sámuel Sárvár, Bródy Amália Sárvár, Neufeld, Zólyom, Spitzer József Baja, Spitzer Karolin Baja, Schiff Adolf Szarvas, Spitzer Ignác K.-Szt-Péter, (uj tag,) Schlesinger Simon Siklós, (uj tag), Szabát Henrika Tata, Leimdörfer Ede Tata, Wittenberg W. Tata, Laufer Mari Tata, Widder Ede Tata, Herzteld Jakab Tata, Widder Janka Tata, Grosz Gusztáv Móór, Steinhardt Márk Makó, Steinhardt Leontina kisasszony Makó, Hecht Mór Makó, Laufer Mari Nyir-Máda Szabolcs, Steiner Lipót Nagyvárad előljáró, Knopfler Sándor S.-A.-Ujhely, Singer Izráel S.-A.-Ujhely, Spitzer J. L. Galgócz, Lövinger Bertalan Heves, Voglhut Dávid L.-Szt-Miklós, Geiger Miksa Esztergom, Blumschein Lipót Esztergom, Straszer Antal Szeged, Beer Mór Adda, Stern Sámuel Szécsény, Klingenberg J. Pécs, Hoselitz Lipót Liptó-Tépla, Schöhauser Mór Hatvan-Hort, Grünberger Izsák Topolya, Bassó Vilmos Baja, Steckler Samu isk. igazg. Baja, Scheer Bernát Baja, Rosenfeld Janka Baja, Roth Mór Baja, Roth Rozália Baja, Heitler Róza Baja, Bock Berta k. a. Baja, Lövinger Róza k. a. Baja, Lichtenfeld Jakab Abauj-Szántó, Haas József Verebély, Weisz Gábor Alberti-Irsa, Marsik Fülöp Alberti-Irsa, Blitz Samu Érsek-Ujvár, Fürth Samu Érsek-Ujvár, Deutsch Érsek-Ujvár, Neufeld Gusztáv Érsek-Ujvár, Lövinger Mór Sárvár, Grün J. Erd, Lövinger Rudolf Adánd, Maislis Jakab Siófok, Boronkay Károly Nagy-Kanizsa, Brüll Márton Tisza-Szt-Imre, Kellner Ignác Siklós, Schwarz Amália k. a. Heves, Horovitz Katalin k. a. Szeged, Léderer Anna k. a. Szeged, Siegel N. Kula, Pollak N. Kula, Grünhut N. k. a. Kula, Weisz Zsigmond Ó-Gyalla.

Egyleti élet.

Egyletünk tagjaivá jelentkeztek: Baum Fülöp Veszprém; Berger Fülöp Fegyvernek; Schön Lipót Veszprém; Krausz Jakab Veszprém; Diener Sándor Veszprém; Freund Sámuel Veszprém.

Tagsági díjakat fizettek:

Rendes tagok: Knopfler Sándor S.-A.-Ujhely 2 frt; Neumann S. A. Ó-Buda 6 frt; Pick L. Pozsony 2 frt; Berger Fülöp Fegyvernek 4 frt; Flesch Miksa Budapest 2 frt; Presser József Thurdozsín 2 frt; Forchheim B. Pozsony 2 frt; Buxbaum H. Pozsony 2 frt; Strausz M. Pozsony 2 frt; Ehrenfeld M. Pozsony 2 frt; Löwy Adolf Pozsony 2 frt; Löwy Márk Pozsony 2 frt; Hahn Adolf Pozsony 2 frt; Pollák Albert Pozsony 2 frt; Sussmann K. Pozsony 2 frt; Ellinger M. Pozsony 2 frt; Bock Róza Baja 2 frt; Stein Sándor Nagyvárad 4 frt; Lövinger Mór K.-Szt.-Gróth 2 frt; Schön Lipót Veszprém 2 frt; Krausz Jakab Veszprém 2 frt; Diener Sándor Veszprém 2 frt; Freund Sámuel Veszprém 2 frt; Neufeld Ármin Zólyom 2 frt; Tyroler S. H. Budapest 2 frt; Hirschbein J. N.-Abony 2 frt; Klauber J. Kecskemét 2 frt; Steier L. Kis-Czell 2 frt; Spitzer Ignác Z.-Szt.-Gróth 2 frtot; Goldstein Sándor L.-Szt-Miklós 4 frt; Gutmann Vilmos Versetz 2 frt; Lakner Mór Eger 2 frt.

Pártoló tagok: Schwarz Ármin ur Budapest 5 frt; Friedmann M. főkantor ur Budapest 5 frt; Rothauser J. L. ur Budapest 5 frt; Neustadt Gusztáv ur Budapest 5 frt; Dalnoki M. ur Budapest 5 frt; Deutsch Bernát Budapest 10 frt.

A Löw-alap javára adakozott: a pozsonyi izr. tanító-testület 5 frtot.

Segélyezést nyert kilencz tanító, illetőleg tanító-özvegy, és pedig: kettő 3, egy 4, egy 10, egy 16, egy 20, egy 60 és kettő 100 frtjával; összesen 316 frtot.

VEGYESEK.

— Tisztelt olvasóinkat különösen figyelmeztetjük jelen számunkban közzé tett azon hirdetésre, melylyel a pesti izr. hitközség által kiadott „A zsidó hitoktatás vezérfonala“ című mű megjelenése tudomásul hozatik. Ezen mű, bár még sajtó alatt lévén, annak tartalma előttünk még ismeretlen, meg vagyunk azonban győződve, hogy ez kitünően sikerült és a célnak tökéletesen megfelelő leend. Erről már azon szakférfiak nevei kezessékednek, kik a hitközség megbizásából e munka létrejöttével foglalkoztak. Különben, mihelyt a mű előttünk fekszik, tüzetesen bírálandjuk meg azt.

— Azon tagokat, kik a déli vaspályával a közgyűlésre utaznak, figyelmeztetjük, miszerint ezen társaság igazgatósága által hozzánk intézett leirat értelmében, csak azon esetben utazhatnak lejjebb szállított árak mellett, ha egy, a nevezett igazgatóság által előirt igazolási jegyet és azonfölül még egy külön tagsági jegyet is mutatnak elő. Mindkét jegyet idejekorán fogjuk az ezen vasutal utazó kartársaknak megküldeni. Ezen jegyek ugy az ide, mint a visszautazásnál előmutatandók. Csodálkozunk ugyan, hogy valamennyi közlekedési igazgatóság a szokásos igazolványainkat jóknak tartotta, és egyedül az említett vasuti igazgatóság kényszerítettt bennünket kettős kiadásokra. Ez csakis azon eljárással egyeztethető meg, melyet e magyar ellenes érzeteiről hirhedt társaság minden alkalommal szokott gyakorolni hazánkban. Szolgálhatnánk más adatokkal is.

— A főváros az utóbbi évek alatt a népnevelési ügy emelésére igen sokat áldozott. Pompás, a kellekeknek tökéletesen megfelelő iskolaházakat építtetett, derék szakavatott tanítókat alkalmazott stb. Ezen nemes tettnek természetes következménye az, hogy tisztító zivatarként hatott a fővárosban létező magán tan- és nevelőintézetekre is, ugy hogy ezek közül csakis olyanok bírták magukat fentartani, melyek a kor igényeinek tökéletesen megfelelnek. A mult hó folyamában két ily magánintézet zárvizsgálatain jelen voltunk; az egyik a Keleti, a másik pedig a Tyroler-féle tanintézet, és volt alkalmunk meggyőződni, miszerint ezen intézetekben a növendékek minden tekintetben alaposan, időszerűen és hazafias szellemben oktattatnak.

— Hymen. Schlesinger Lipót ur makói tanító, nagyratisztelt barátunk, Steinhardt Márk ugyanottani igazgató leányát, Leontina k. a. jegyezte el a napokban. Fogadják legszivélyesb üdvözetünket.

— A szigetvári izr. hitközség a vizsgák után az intézetnél működő tanítói iránt meglegedésének avval adá kifejezést, hogy ötven-ötven frttal ajándékozá meg mindegyik tanítóját. Köszönet a derék községnek, és üdvözetünk azon derék tanítóknak, kik megértették a községet ily lelkesedésre buzdítani.

— A Gans-féle alapítvány képezdei növendékek számára ez évi kamatait 17 frttal a vácsi izr. hitközség ajánlatára a központi választmány Ehrenfeld Izidornak, helybeli képezdész és tanító fiának adományozta.

— A fővárosi hitközség intézkedései a templomban úgy mint az iskolában rendszerint nagy befolyással vannak az ország összes községek belügyeire is. Ez okból érdekes lesz t. olvasóinknak megtudni, hogy a pesti hitközség ez iskolaév kezdetével felekezeti iskoláinak nagy és örvendetes lendületet adott. Először is a Rombach-utcában az ottani templommal összekötött nagy bérházát egészen a leányiskolának átengedte és az ujkor kívánalmainak megfelelően felszerelte és berendezte úgy, hogy csin és kényelemre nézve versenyezhet a főváros akármelyik iskolájával. A síputczai ódon fiiskolaházat (normál iskola) mint olyant föl hagyta és a fiiskolát a dohányutczai templom mögött levő új iskolaházba elhelyezte, mely szinte minden jogos igénynek megfelel. Hogy ez nagy anyagi áldozatokkal járt, igen természetes. Lelki örömmel jelentünk továbbá, hogy a képezde a vele összekötött 4 osztályu gyakorló iskolával a seminarium épületében elhelyeztetett és olyan berendezést nyert, oly módon felszereltetett, hogy bátran mondhatjuk, pártját a fővárosban nem találja, tudni kell pedig, hogy a fővárosi elemi iskolák mind minta-szerűek. A közgyűlésre megjelenő tanítók el ne mulasszák ezen iskolát meglátogatni s hisszük, hogy annak t. igazgatója örömmel fogja az iskolát a karársak megszemlélésére nyitva tartani. Iskola-ügyünk ezen örvendetes fejlődése, melyről hisszük, hogy az egész hazában áldásos utánzásra fog találni, nsgos Schweiger Márton ur az orsz. iroda elnöke és a pesti hitközség iskolaszéki elnökének főérdeme, és azért nyugodtan és bizalommal látjuk ezen férfit azon befolyásos helyen, hol felekezeti iskolaügyünk java és léte fölött döntenek.

— Az országos izr. tanítóegylet elnöksége azt hiszi, hogy az összes hazai izr. tanítók érzületeinek megfelelt, midőn dr. Philipson Lajos urhoz, az „Allgemeine Zeitung des Judenthums“ nagyérdemü szerkesztőjéhez irodalmi tevékenységének 50 éves jubileumának alkalmával a következő táviratot menesztett. „Dr. Philipson Bonn. Die israelitischen Lehrer Ungarns gedenken heute in Liebe, Verehrung und Dankbarkeit des Mannes, der für seine Glaubensgenossen aller Zonen durch ein halbes Jahrhundert für Kultur und Freiheit unermüdlich kämpfte, Trost und Hoffnung spendete unter hochgehaltenem Banner der Religion der Väter, Vaterlandsliebe lehrte. Tausende Herzen schlagen hoch im grossen, weiten Ungarlande, rufen dem edlen Jubilar begeistert Eljens zu. Das Präsidium des ung. isr. Landeslehrervereins.“
S e l i g m a n.

— Lapunk közgyűlésünk alkalmával f. hó 24., 25., 26. és talán 27-én is meg fog jelenni. Szétküldeni azonban csak 27-én fogjuk, miután a közgyűlés alatt ez lehetetlen lesz.

— A pesti izr. hitközség két ösztöndíjt két-kétszáz forinttal alapított az izr. seminarium hallgatói számára; a nagykanizsai hitközség 200 forintot ajándékozott. Csak több utánzóra akadjon e két kiváló község.

Szerkesztői posta.

S S. a. U. Sajnáljuk, de örülünk, hogy legalább jön.

St. M. Fogadja legbensőbb szerencse kívánatainkat Vízontlátásra!

S. . . . B. — Gy. Valóban sajnáljuk.

HIRDETÉSEK.

Legközelebb megjelenik

A ZSIDÓ HITOKTATÁS VEZÉRFONALA.

Kiadja a pesti izr. hitközség.

I. RÉSZ.

Né p i s k o l a i n ö v e n d é k e k s z á m á r a .

Ára 36 kr.

10—12 iv 8-rét.

☞ Megrendelések 100 példányonként a pesti izr. hitközség központi pénztáránál eszközölhetők. Különben kapható minden könyvkereskedés útján. Száz példányonkénti megrendelés alkalmával megfelelő árelengedés nyújtatik.

A magyar izr. országos tanító-egylet

saját kiadása

סדר התפלה לכל השנה
לילדי ישורון

נערך מאת חברת המורים בארץ הנג.

I m a k ö n y v

az izr. iskolai ifjuság számára.

RENDEZTE ÉS KIADTA

a magyar izr. országos tanító-egylet.

Ára: 45 kr.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő árelengedés adatik.

Megrendelhető:

a magyar izr. országos tanító-egylet irodájában,
sip-utca 11. sz.

„Toldoth Aboth“

bibliai történet, mely rövid megjelenése óta már több iskolába bevezettetett, kapható Kecskeméten a szerzőnél.

Schäfer Eliás,
községi tanító.

Ára kötve 30 kr. 10 példány után 2 jutalompéldány adatik.

CALDERONI és TÁRSA
mű- és tanszer-raktára 2-6
kis hid-utca 3. szám.

Pfeifer Ferdinánd könyvkereskedésében Budapesten (Szervita-tér sarkán) megjelent:

Rajzminiaták

az elemi iskolák 3. és 4. osztálya számára.

Összeállította:

BAGONYI ADOLF, fővárosi tanító.

10 füzetben. Ára mind a tíz füzetnek 1 frt 20 kr.

☛ Tanító urak nagyobb megrendeléseknél különös kedvezményekben részesülnek. ☛

GRIMM és HOROVICZ

könyvkereskedése Budapesten, IV., Ferencziek tere 2. sz. (a hatvani-utcai oldalon.)

Ajánljuk magunkat nevelésügyi és iskolakönyvi szükségleteinek beszerzésére. —
Fontos és gondos szolgálatért kezeskedünk. 2-3

☛ Felhívjuk a tisztelt tanító urakat Budapesten időzésük alkal-
mával, bennünket látogatásukkal megtisztelni.

Die Verlagsbuchhandlung

M. E. LÖWY'S SOHN

Budapest,

empfiehlt sich den P. T. Buchhändlern in der Provinz,
Schulvorständen, Lehrern etc. als *billigste* Einkaufsquelle aller Gattungen

☛ GEBET-, LEHR- und SCHULBÜCHER. ☛

Im selben Verlage erscheint soeben neu umgearbeitet

תולדות ישראל

mit ungarischer und deutscher Ubersetzung.

Nyomatott Schlesinger és Wohlaer könyvnyomdájában, Rostély-utca,
Károlykaszárnya 8. sz.